

הלכות הדף היומי

מסכת נדרים

תוכן

- א. כל היושב בתענית נקרא חוטא.....1
- ב. האומר קונם קונה קונם הרי אלו כינויין לקרבן חרק חרך חרף הרי אלו כינויין לחרם.....2
- ג. נזיק נזיח פזיח הרי אלו כינויין לנזירות.....3
- ד. שבותה שקוקה נודר במוהי הרי אלו כינויין לשבועה.....3
- ה. מניין שלא יאמר אדם לה' עולה ... ומה זה שלא נתכוון אלא להזכיר שם שמים על הקרבן אמרה תורה קרבן לה' לבטלה על אחת כמה וכמה.....4
- ו. כינויי כינויין מותרין ... מקנמנא מקנחנא מקנסנא ... דחרם ... מפשאה חרקים חרכים חרפים ... דנזירות ... מחזקנא מנחנא מפיחנא.....5
- ז. במוהי לא אמר כלום במומתא דאמר מוהי הרי אלו כינויין לשבועה.....5
- ח. האומר לחולין שאוכל לך לא כשר ולא דכי טהור וטמא נותר ופיגול אסור באימרא כדירים כעצים כאשים כמזבח כהיכל כירושלים נדר באחד מכל משמשי המזבח אף על פי שלא הזכיר קרבן ה"ז נדר בקרבן.....6

דף י.

א. כל היושב בתענית נקרא חוטא

היושב בתענית¹, משום תשובה על עונות שאדם דש בעקביו, אם יכול לסבול התענית נקרא קדוש שמתוך כך מתמרקין עונותיו בשביל שמתענה², ואם לאו, כגון שאינו בריא וחזק, נקרא חוטא על שמחליש כוחותיו³.

וכתבו ספרי המוסר שאם באמצע אכילתו בעוד שהוא מתאוה לאכול מושך ידו ממנו, זה נחשב ג"כ לסיגוף ומתכפרים עונותיו⁴.

וכשאדם רוצה להתנדב תענית טוב יותר שיקבל תענית מן הדבור, ממה שיקבל עליו מן האכילה, כי ממנו לא יהיה לו נזק לא בגופו ולא בנשמתו ולא יחלש עי"ז⁵.

¹ שו"ע ונו"כ או"ח תקעא א

² מ"ב שם א

³ מ"ב שם ב

⁴ מ"ב שם

⁵ ובעין זה כתב הגר"א באגרתו שצריך האדם לייסר עצמו לא בתענית וסיגופים כ"א ברסן פיו ובתאותיו וזהו התשובה וכו' מ"ב שם

הלכות הדרה היומי

מסכת נדרים

אולם על עונות הידועים⁶ המבואר ברוקח ובכתבי האר"י כמה ימים צריך להתענות עליהם בזה צריך להתענות.

מי שריבוי הצומות⁷ מזיק לו שאפשר שיבוא לידי חולי או מיחוש ח"ו כמו בדורותינו אלה, אסור לו להרבות בתעניות אפילו על כריתות ומיתות ב"ד ומכל שכן על מצות עשה ולא תעשה, שאין בהם כרת אלא כפי אשר ישער נפשו שודאי לא יזיק לו כלל, אלא מה תקנתו כדכתיב (דניאל ד פסוק כד) וַחֲטָאֵךְ בַּצִּדִּיקָה פָּרַק וגו', ליתן בעד כל יום תענית של תשובה ערך סעודתו לאותו יום⁸, והעשיר יוסיף לפי עשרו וכו' כפי המפורש בתיקוני התשובה להאר"י ז"ל סך התעניות שעליו להתענות הכל יפדה בצדקה.

ב. האומר קונם קונח קונס הרי אלו כינויין לקרבן חרף חרף הרי אלו כינויין לחרם

כבר התבאר לעיל דף ב. שציקר הנדר אינו תלוי אלא בלשון שרגילים לדבר בה, לפיכך הדין הוא שכינוי נדרים⁹ ראויים להיות כנדרים, כיון שהוא מדבר באותו הלשון, ומכיר בו שבלשון זה הוא אוסר החפץ עליו, ונדרו קיים.

וכנויי נדרים נוצרו מתוך שישי¹⁰ מקומות שאנשיהם עלגים ומפסידין את הלשון ומכנין על דבר בדבר אחר, ובמקומות אלו הולכין שם אחר הכנוי¹¹, והולכין אחר לשון כלל העם באותו מקום ובאותו זמן.

⁶ מ"ב שם א

⁷ התניא באיגרת התשובה פ"ג

⁸ כה"ח סקנ"ב עפ"י ס' יפה ללב, שו"ת דברי יואל או"ח ס' ל' ועיין בשערי הלכה ומנהג ח"ב ס' רל"ה.

⁹ שו"ע ונו"כ יו"ד רז א

¹⁰ רמב"ם הלכות נדרים פרק א הלכה טז, וכ"כ הסמ"ג לאוין רמ"א, ורמב"ן, וכ"כ הר"ן ריש נדרים בשם החכם הגדול ר"י בר רבי חסדא, מובא בש"ך כאן א

¹¹ רבותא אשמועינן דלא מבעיא בלשונות עובדי כוכבים שהן לשונות גמורים הנודר בהן נדרו אלא אפי' בלשונות שאינם גמורים כגון אלו דקונם קונח קונס שהם לשון הקדש אלא שנשתבש וס"ד אמינא שהנודר בהם לא יהיה נדר כיון שאינו לשון נדר גמור בפני עצמו קמ"ל דכיון שעובדי כוכבים מדברים בהן אעפ"י שאינו מעיקר לשונם אלא משיבוש שהוא בידם הרי הוא נדר גמור וכל שכן שאר לשונות העובדי כוכבים ע"כ. ש"ך שם

הלכות הדף היומי

מסכת נדרים

כיצד, בלשונם קונם¹² או קונח או קונס הם כינויי נדרים, מכיון שהרי אלו כנויין לקרבן כלומר שאם אמר קונם או קונח או קונס כבר זה עלי, הרי זה נדר ואסור בו בכבר. ולשון חרק חרף חרך הרי אלו כנויין לחרם¹³.

וכן הדין כן בכל מקום שהולכין אחר הלשון שרגילין בו, שאם יש להם כינוי לנדר, ונדר בו הרי זה נדר, ומי שאינו מכיר באותו לשון ונדר בו אינו נדר¹⁴. וי"א שאם הכל מכירים והוא אינו מכיר על אף שאינו מבין הרי זה נדר¹⁵. ואפילו בלשונות אלו שדברו בהם חכמים מי שנדר בהם ואינו מכיר אותם, נדרו אינו נדר, שהרי אינו יודע מה שמדבר¹⁶.

ג. נזיק נזיח פזיח הרי אלו כינויין לנזירות

כל כנויין¹⁷ נזירות כנזירות, כיצד מקומות העלגים שמשנין את הדבור¹⁸ ואמר שם¹⁹ הריני נזיק נזיח פזיח הרי זה נזיר.

ודין כנויין נזירות כדין כנויין נדרים²⁰, וכן שבכל מקום שהולכין אחר הלשון שרגילין בו, שאם יש להם כינוי לנזירות ונזר בו הרי נזירות, ומי שאינו מכיר באותו לשון ונזר בו אינו נזירות וי"א שאם הכל מכירים והוא אינו מכיר על אף שאינו מבין הרי זה נזירות, וכל יתר דיניהם כנזכר לעיל.

ד. שבותה שקוקה נודר במוהי הרי אלו כינויין לשבועה

¹² ובגמ' שם מבואר שגם קונם הוא כינוי וכל הכינויים הם כנוי לקרבן ומה שזכר בנוסח כל נדרי וקונמי וקנסי וכינוי רצונו לומר קונמי הוא הכינוי היותר פשוט שכן הוזכר במשנה תחילה לכינויים ואח"כ הוזכר במשנה קונם והיינו וקנסי על כן אמר אחר כך וכינוי רצונו לומר וכל שאר הכינויים. מ"ז שם א

¹³ רמב"ם שם

¹⁴ לשון הלבוש

¹⁵ משמע אף דבאותו מקום משתמשים בזה הלשון בכינוי לקרבן מ"מ כיון דהנודר לא ידע דמשמעות הלשון כן הוא אינו נדר אבל באמת בב"י לא דיבר מזה וז"ל הב"י ואם באותו מקום ובאותו זמן אין שום אדם מעם הארץ מכיר בלשון הכינויים שאמרו בהן חכמים לאו כלום הוא עכ"ל מבואר דאם באותו מקום שהנודר עומד בו אין ההמון מכיר באותן הכינויין נמצא שאין זה לשון קרבן באותו מקום מש"ה לאו נדר הוא דדין בכ"מ כפי הלשון של אותו מקום ואותו הזמן כמבואר בהרמב"ם אבל אם באמת אמר בכינוי הלשון של אותו מקום אף שהוא לא ידע דמשמעות לשונו כן הוא י"ל דהוי נדר כיון שזה בלבו לנדרור והוציא בפיו כינויים של אותו מקום הוי פיו ולבו שווים וכן משמע להדיא בהרשב"א. ח' רע"א שם

¹⁶ רמ"א שם מהב"י

¹⁷ רמב"ם הלכות נזירות פרק א הלכה ח

¹⁸ ולא כמ"ש התוס' שם שהם משבעים לשון והקשו לפי פירושם לר' יוחנן מאי אריא הנך ג' לשונות וכו' וי"ל וכו' חייל עליו נזירות נמי כי אין מתכוין כלומר כי אינו מבין זה הלשון אבל לעולם מיירי דמתכוין לנזירות וכ"כ התוס' בהדיא בריש נדרים וז"ל ואומר ר"י ודאי אם יהיה בלשונם יהיה נדר אחרי שהם מבינים והני דמתניתין אפילו לא יבינו האי לשון הרי הוא נדר עכ"ל.

¹⁹ משמע שעצם זה שאמר שם הרי חל נזירות אפילו אם הוא עצמו אינו מבין, וכח' רע"א לעיל גבי נדרים

²⁰ כס"מ שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת נדרים

כינויי שבועה כשבועה²¹, כיצד, כבר נתבאר לעיל שם שהאומר שבותה, שקוקה, שלא אוכל כבר זה, או מומי או אומי, הוי שבועה, שכן היה לשון של קצת בני אדם שלא היו בקיאים בטיב לשון הקודש בימיהם.

והכלל בכינויים כבר התבאר שהכל לפי המקום והזמן שמדברים בהם בני אדם, הן להוסיף על הכינויים או לגרוע מהם.

ואותן שרגילין²² עכשיו לומר בין ליהודים בין לנכרים בלשון הקודש – באמונה אעשה, אף על פי שלפעמים נשמעים שהם כנדרי זרוזין שאינם צריכים התרה כמו שיתבאר להלן דף כ: בעזה"ת, שמתוך ההרגל אומרים זה בלי התבוננות וממילא שזהו כנדרי זרוזין²³, מ"מ צריכין התרה. שמכך שתלה הדבר באמונה יש להחמיר שהרי זה ככינוי אף שבאמת אין זה כינוי²⁴.

דף י:

**ה. מנין שלא יאמר אדם לה' עולה ... ומה זה שלא נתכוון
אלא להזכיר שם שמים על הקרבן אמרה תורה קרבן לה'
לבטלה על אחת כמה וכמה**

המקדיש לשמים בין אם מקדיש קרבן ובין אם מקדיש כל דבר אחר ואפילו לצדקה י"א²⁵ שלא יאמר לה' ואח"כ יזכיר שם ההקדש כגון לה' חטאת לה'.

²¹ שו"ע ונו"כ שם רלו י

²² רמ"א שם מהג"מ אולם עיין בית הלל שם שהקשה ממסכת ברכות בפרק הרואה דף נ"ה. פניך דומים למגדלי חזירים ולמלוה ברבית, אמר לה הימנותא לדידי תרווייהו אסורין וכו', ופירש רש"י ז"ל [ד"ה] הימנותא לשון שבועה, כלומר באמונה שתיהן אסורות לי, עכ"ל. אם כן משמע מכאן בהדיא דהוי שבועה גמורה, ודלא כהנהגות מיימוני.

²³ ערוך השולחן שם סעיף ב

²⁴ ועכשיו אין רגילין בלשון זה רק שאומרים לשון נאמנות כלומר שהוא נאמן ואומר אמת ולא שמענו להצריך בזה התרה ולא החמירו רק בלשון אמונה. ערוה"ש שם

²⁵ הוא דעת ר"ש הכא ובספרא ויקרא פרשה ב סוף פרק ב אות ד ועיין פתח עינים יומא דף לט. ש רבינו אלחנן והתוס' ישנים והריטב"א סברי דלא פליגי ר' יהודה ור"ש לדינא אלא במשמעותא דקרא ע"ד שכתב הרב קרבן אהרן ע"ש וכן ראיתי לרבינו ישעיה הזקן בפסקי נדרי' כ"י שהביאו ע"ש.

הלכות הדף היומי

מסכת נדרים

צדקה לה' נתון, שמא יתחרט ולא ישלים דבריו²⁶, ונמצא מוציא שם שמים לבטלה. אלא יאמר קרבן לה' צדקה לה' וכדומה²⁷.

וי"א²⁸ שדין זה אינו אלא בנודר או נודב. וי"א²⁹ שלהלכה אין אנו חוששים לכך בין בקרבן ובין בשאר דברים.

**ו. כינויי כינויין מותרין ... מקנמנא מקנחנא מקנסנא ...
דחרם ... מפשאה חרקים חרפים ... דנזירות ...
מחזקנא מנזחנא מפיחנא**

כינוי כינויים, כלומר לשון שרחוק הרבה מלשון נדר³⁰ באותו זמן ובאותו מקום, אינו כנדר, כגון שאומר מקנמנא מקנחנא מקנסנא.

**ז. במוהי לא אמר כלום במומתא דאמר מוהי הרי אלו
כינויין לשבועה**

כבר התבאר³¹ שאמר מומי או אומי, הרי זו שבועה, שכן היה לשון של קצת בני אדם שלא היו בקיאים בטיב לשון הקודש בימיהם.

²⁶ והוא הטעם ברא"ש כאן, אולם בשל"ה מס' פסחים קנא ב, וכ"כ בחי' חת"ס לנדרים שם. פירשו שהחשש הוא שמא ימות אחר שיאמר לה אולם עי' שד"ח פאת השדה מערכת ב סי' נו ומערכת ה סי' לה שרוב האחרונים חולקים על טעם זה, שהרי אין חוששים למיתה בזמן מועט, וכל שכן ברנע קמן. וכן החפ"ז בחיים בבאורו לספרי שם לא הזכיר טעם זה אלא טעם שמא יתחרט

²⁷ עיין שו"ת אנרות משה אורח חיים חלק ו סימן יז. וצ"ע

²⁸ עיין תורה תמימה הערות ויקרא פרק א הערה י דלפי' הרא"ש אין שייך זה אלא בנדרים ונדבות, ולפי' השל"ה שייך זה בכל דבר. ואמנם לדעתי נראה יותר מסתבר פי' הרא"ש, וגם מצינו דבשאר דברים זולת נדרים ונדבות לא חששו לזה, שכן איתא במשנה יומא ל"ט א' טרף בקלפי ואומר לה' חטאת, ובתו"י שם הקשו מברייתא זו ותירצו דשאני התם דכתיב אשר יעלה עליו הגורל לה' והדר ועשהו חטאת, אבל לפי מה שכתבנו בדעת הרא"ש דרך בנדרים ונדבות שייך זה החשש אין צריך לזה, וכן מצינו במקרא (רות ב') שאמר בועז לקוצרים ה' עמכם ולא אמר עמכם ה', ואין להאריך עוד.

²⁹ דעת הרמב"ם והרמב"ן והרא"ש דר' יהודה פליג על ר"ש דאין קפידא אם יאמר לה' עולה וכיוצא וידוע דר"ש ור' יהודה הלכה כר' יהודה ומשום"ה לא מייתו הא דר' שמעון דלא יאמר לה' קרבן. ודברי ר' יהודה שיקדים הקדשו להקרבנו הוא נכלל במ"ש פי"ד מה' מעה"ק דמהדינים שכתב שם מוכח דצריך הקדש בלב או בפה קודם הקרבה ע"ש. פתח עינים שם. ועיין שו"ת עשה לך רב חלק ד סימן י

³⁰ שו"ע שם רז וש"ך ב

³¹ שו"ע ונו"כ רלז שם

הלכות הדף היומי

מסכת נדרים

אבל אמר באומתא³² או באומי בבי"ת, אינו כלום. והכלל בכינויים כבר התבאר שהכל לפי המקום והזמן שמדברים בהם בני אדם, הן להוסיף על הכינויים או לגרוע מהם.

ח. האומר לחולין שאוכל לך לא כשר ולא דני טהור וטמא נותר ופיגול אסור כאימרא כדירים כעצים כאשים כמזבח כהיכל כירושלים נדר באחד מכל משמשי המזבח אף על פי שלא הזכיר קרבן ה"ז נדר בקרבן

כבר התבאר הפתיחה למסכת (דף ב.) שעיקר נדר³³ האמור בתורה³⁴ הוא שיתפס בדבר הנדור כגון שאמר כבר זה עלי קרבן או בקרבן³⁵. או שאמר יאסר עלי כבר זה, או שאמר כבר זה עלי איסר, כל אלו הלשונות וכיוצא בהם הם בכלל לשון נדר האמור בתורה אף על פי שאין שם הזכרת שם ולא כינוי.

³² כתבו הר"ן והרא"ש ז"ל אית דגרסי במומי במומתא לא אמר כלום מומי מומתא הרי אלו כינויים לשבועה וה"פ דרשב"ג אתא למימר דאילו אמר בבי"ת לא הוי כינוי לשבועה וכי תנן במומי לא שיאמר כן עם בי"ת אלא בלא בי"ת ע"כ. ונ"ל שזו הוא גירסתו של רבינו הרמב"ם ז"ל אי נמי י"ל דגירסת רבינו ז"ל כגירסתנו וס"ל דרשב"ג פליג אמתני' דפסק במתני' דמוהי הוי כינוי לשבועה. ומלשון רבינו ז"ל שכתב או שהיו ארמייים שלשון שבועה בלשונם וכו' משמע דס"ל דאם דרך משל היונים שאין לשונם מומתא יאמר מוהא דאינו שוה כלום מפני שאין זה מבין מה שאומר כלל אלא לא נאמר זה אלא דוקא לארמייים מומתא או כשיאמר מוהא מהני שהעלגים מכנים אותה כך. לחם משנה הלכות שבועות פרק ב הלכה ה

³³ שו"ע סימן ר"ד סעיף א וס"ז ס"ק א

³⁴ הרמב"ם ס"ל דעיקר הנדר האמור בתורה הוא שיאמר דבר זה אסור עלי והתורה נתנה לו רשות שיאסור האדם על עצמו או על אחרים מה שירצה אלא שאם רצה להתפס צריך שיתפס בדבר הנדור ולא בדבר האסור. וכ"כ הר"ן בריש נדרים וז"ל עיקר הנדר הוא שיאמר דבר זה אסור עלי ובין שהתפסו בדבר אחר בין שלא התפסו זהו נדר האמור בתורה אלא דהיכא דהתפסו בעינן שיתפסו בדבר הנדור ולא בדבר האסור ע"כ. וכ"כ בריש פ"ב דף י"ד וז"ל נראה בעיני דה"פ דסבירא לתלמודא דלאשמועינן דמתפס בדבר הנדור מתסר לא צריך קרא דכיון דהאומר כבר זה אסור עלי הוי נדר כי אמר נמי בקרבן אסור קאמר ולא גרע מידות. והמור ביו"ד ריש ס' ר"ד כתב עיקר נדר האמור בתורה הוא שיתפס בנדר הנדור כגון שאומר כבר זה עלי בקרבן או שאומר אסור עלי כבר זה דהוי נמי נדר ע"כ. וכן נראה שהיא דעת הרא"ש שכתב בריש נדרים וז"ל עיקר נדר האמור בתורה הוא שמתפס החפץ בדבר הנאסר על ידי איסור פה כגון קרבן או הקדש ע"כ. וכן נראה שהוא דעת התוס' שכתבו בריש נדרים וא"ת מהו עיקר הנדר וי"ל דנדר עצמו הוא עיקר כו' לכן נראה דעיקר הנדר כשהוא אומר כבר זה עלי קרבן וכי ידור נדר אתי למימר דבעינן שידור בדבר הנדור ע"כ. ובב"י השיג עליו שם וז"ל ומ"מ לשון נמי אינו מדוקדק דאדרבא יותר עיקר נדר הוא זה שיאמר דבר זה אסור עלי ולא יתפסו בדבר דכשהוא מתפסו בדבר אחר צריך שיתפסו בדבר הנדור ואם התפסו בדבר האסור שלא מחמת נדר הוא מותר ע"כ. (משנה למלך שם)

³⁵ וכ"ש אם אמר קרבן עלי כבר זה (באר היטב שם ס"ק ב)

הלכות הדף היומי

מסכת נדרים

ולאו דוקא³⁶ מתפיש בקרבן אלא הוא הדין מתפיש בכל דבר הקדוש בקדושת הפה³⁷, כגון שאומר כבר זה כאימרא, שפירושו כשה³⁸, ומשמעו כשה הידוע, ואומרים אנו ודאי כשה של קרבן אומר, שסתם נדרים להחמיר, ואסור.

וכן אם אומר כבר זה כדירים, מפרשים ליה כדיר של קרבנות אמר³⁹. וכן אם אומר כמזבח, כהיכל, בירושלים⁴⁰, כעצים כאישים⁴¹ או כאחד מכל משמשי המזבח, כל אלו בכלל נדר הם שתולה בדבר הנדור ואסור.

אמר טמא⁴² או נותר או פיגול מה שאוכל לך⁴³ אסור⁴⁴, שתולים כונתו בטומאת קדשים שהם דבר הנדור, וכן נותר ופיגול של קדשים, כמבואר להלן דף יב.

אם אומר לא כשר, לא טהור, לא דכי, מה שאוכל לך. אסור. שכולן משמען לא יהא כשר אלא פסול בקדשים פסולים, לא יהא טהור אלא טמא בקדשים טמאים, לא יהא דכי אלא אסור בקדשים אסורים, מה שאוכל לך ואסור⁴⁵.

³⁶ שו"ע ונו"כ שם ב

³⁷ לאפוקי מתפיש בדבר האסור כדלהלן דף יא יב. ש"ך שם א

³⁸ לבוש וט"ז שם ב

³⁹ לבוש וט"ז שם ג

⁴⁰ פי' הרא"ש דחומתיה משירי הלשכה אתו. והר"ן פירש כקרבנות שבירושלים. ט"ז שם ד, ש"ך ז

⁴¹ ונראה דאם אומר כבר הבית לא אומר כלום משום דקדושתו אינו ע"י הקדש פה אלא שהתורה קידשה והוי כדבר האסור, ולכן גם אם אומר כארץ ישראל אף שהיא מקודשת מכל הארצות קדושתה הוי כדבר האסור ויראה לי דאם אומר כתוספת ירושלים הוי נדר משום דזה מקדשין ע"י חלות תורה כדאיתא ריש פ"ב דשבועות והוה כדבר הנדור ולא חש הש"ס למיחשבה משום דכל אלו דחשיב מוכרחים להיות וזה אינו בהכרח כמובן. ערוך השולחן שם סעיף יז

⁴² לבוש שם

⁴³ ואם אומר לא טמא שאוכל לך לא נותר שאוכל לך לא פגול שאוכל לך ברמב"ם הלכות נדרים פרק א הלכה כא כתב שאסור, שמשמעו של דבר דבר שאוכל הוא שיהיה פגול או טמא לפיכך לא אוכל לך. ובאחרונים האריכו להקשות עליו שאין לזה שום הבנה דהא אדרבא הוא אומר שלא יהיה אסור מה שיאכל וכבר תמה על זה רבינו הב"י ורצה להגיה גירסא אחרת ע"ש ויש שתדעו דבתמיה קאמר וכי לא טמא שאוכל לך בתמיה וכן נותר ופגול [ב"ח] ורבינו הב"י הגיה לטמא לנותר לפגול בשב"א. ועיין בלח"מ שם.

⁴⁴ ואינו צ"ל כנותר כפגול וכו' שכיון ששמו מורה אסור בלא כ"ף נמי מתסר לכולי עלמא. ר"ן במשנתנו ד"ה טהור משא"כ בשאר שאין שמן מורה איסור צ"ל כ בכ"ף הדמיון שכונתו בקדושתן

⁴⁵ וכשאומר לא כשר לא מפרשינן ליה לא כשר אלא טריפה או נבילה, דזה לא הוי מתפיש בדבר הנדור, דטריפה ונבילה מעצמו הוא, וכבר אמרנו שאין מתפישין אלא בדבר הנדור, וכמו שיתבאר מעמא עוד לפנינו. אלא מפרשינן ליה לא כשר אלא פסול, והיינו קדשים דשייך בהו כשרות ופסלות, והוי בדבר הנדור. וכי תימא מאי חזית דלמא לא כשר אלא נבילה קאמר, כבר אמרו חכמים ז"ל [נדרים יח ע"ב] סתם נדרים להחמיר, דכיון דדעתו להתפיסו בנדר אמרינן לדבר הנדור נתכוין. וכן כשאומר לא טהור אלא טמא, טומאה השייך בקדשים קאמר. וכן לדכי, פירושו אינו מותר אלא אסור בקדשים מפרשינן ליה דקאמר. לבוש שם.

הלכות הדף היומי

מסכת נדרים

ואם אמר כשלחן שבמקדש, הרי זה נדר. אבל אם אמר כשלחן סתם ולא הזכיר המקדש, וי"א⁴⁶ שאין זה כלום, שהרבה שולחנות של חולין הם שכיחי⁴⁷ ובהם נדר. מכל מקום בעם הארץ יש להורות שישאל עליו, שלא יהא פרוץ בנדרים. וי"א⁴⁸ שכיון שהתפיס בשולחן ודאי בשולחן הקודש התפיס והרי זה נדר.

אבל אם נדר בשולחן⁴⁹ כלומר שאמר כלשון שבועה אני נודר או נשבע בשולחן הן קודש או סתם וכן אם אמר כך באחד מכל כלי הקודש כגון אני נודר במזבח בהיכל וכדומה אינה שבועה כלל.

⁴⁶ רמ"א שם

⁴⁷ וי"ל שטעמו הוא דבכל הדברים אם אין דעתו על שבמקדש דברי כסילות הן דאיזה שמץ קדושה יש בהם אם לא של מקדש אבל שלחן יש שמוחזקים בקדושה קצת גם לא של מקדש כמו שולחנות שקורין עליהם בתורה בבהכ"נ או שלומדים עליהם בבהמ"ד ולכן י"ל שכוונתו עליהם ואין זה כלום דאין בהם קדושה שהנדר יתפס בהם. כן נראה דעתו בזה. ערוך השולחן שם סעיף יח

⁴⁸ ט"ז שם ה"ו וי"ל שכתב הט"ז "ודברי הרב רמ"א כאן הם כשגגה היוצאת מלפני השליט ודברים אלו הרציתי לפני מו"ח ז"ל אחר שהדפוס חבורו והסכים לדברי ואמר בפירוש שרמ"א טעה בכך".

⁴⁹ ש"ך שם ח